

De eigenaar

- Elke kerk heeft een eigenaar (het kerkbestuur); ga hier op een respectvolle wijze mee om.

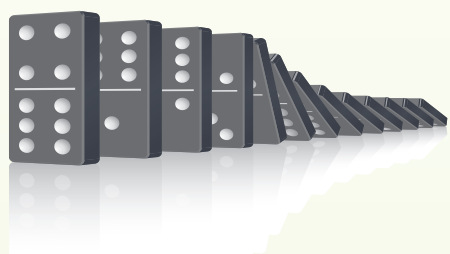

Mogelijkheden & kansen

- Kijk waar de gemeenschap behoefte aan heeft. Zoek naar een nieuwe functie, naar iets wat er in die gemeenschap/gemeente nog niet is.
- Benut de vaak prominente locatie en ruimtelijkheid van het gebouw.
- Denk ook aan 'pop-up' herbestemming.
- Ben flexibel. Als je stug blijft vasthouden aan je eigen belang of visie loopt het proces vast.
- Zoek naar een flexibele vorm van exploitatie (waarbij meerdere partijen een rol hebben).
- Maatschappelijke functie moet nu ook economisch rendabel worden.
- Houd financiële haalbaarheid in het oog.
- Het slopen van het kerkgebouw behoort ook tot de mogelijkheden.

Samenwerken

- Samenwerking werkt als domino; het brengt elkaar in beweging.
- Samen sta je sterk(er).

Herbestemmingsproces vrijkomende kerken

Een deel van de kerken in Noord-Brabant verliest zijn oorspronkelijke functie. Veel mensen willen de kerk als gebouw behouden en zoeken naar de mogelijkheden van herbestemming. Zo'n herbestemming is zo gemakkelijk nog niet en er zijn veel zaken waar je rekening mee moet of kunt houden. Dit overzicht biedt houvast in de complexe wereld van herbestemming, waarbij zowel de technische- als de proceskant en hun onderlinge relatie in beeld gebracht is.

Maatwerk

- Er is geen blauwdruk qua proces: elke herbestemming is maatwerk.

Doorzettingsvermogen

- Lange adem: een herbestemmingstraject is een langdurig proces en kan jaren duren.
- Een tegenslag mag niet zomaar een reden zijn om te stoppen.

Goede communicatie met betrokken actoren

- Een open communicatie vergroot het onderlinge vertrouwen en daarmee de haalbaarheid van een herbestemming.

Draagvlak

- Heb respect voor elkaars visie.
- Breng lokale gevoeligheden en binding met de kerk in beeld.
- Interesse in elkaars belangen leidt tot meer vertrouwen, waardoor partijen eerder geneigd zijn tot een gezamenlijke oplossing te komen.
- Zonder draagvlak geen herbestemming. Alleen als alle partijen er iets in zien en de schouders eronder zetten kan een herbestemming van de grond komen.

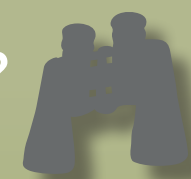

Technische procestips

- Het technische proces van een herbestemmingstraject is van begin tot eind verbonden met de leefbaarheid van het vrijkomende kerkgebouw. Benader de twee niet als losstaande processen, maar houd steeds rekening met de verschillende benaderingen.
- Kijk of het kerkgebouw een beschermde status heeft (is het bijvoorbeeld een rijksmonument?) De status kan consequenties hebben voor de herbestemmingsmogelijkheden.
- Toets op rijks-, provinciaal en gemeentelijk niveau de relevante beleidskaders en eventuele planologische belemmeringen.
- Bekijk de bouwkundige staat en de eigenschappen van het kerkgebouw. Denk ook aan de kerkelijke kunst en het interieur!
- Zoek vanaf het begin naar financiers en bekijk de mogelijkheden van subsidies.
- Het duurt vaak lang voor een herbestemming rond is. Zoek daarom naar een tijdelijke exploitatie tot het moment van verkoop zodat de kosten in de overgangperiode gedekt zijn.

Meer weten?

Neem contact op met Jolanda Luijten of Patrick Vermeulen van Het PON & Telos:
J.Luijten@hetpon-telos.nl
P.Vermeulen@hetpon-telos.nl

Provincie Noord-Brabant